

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 136

Tampereen kaupungin vuoden 2024 tilinpäätös

TRE:5158/02.02.02/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Linnamaa Reija, Koskela Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Johtaja Reija Linnamaa, puh. 040 572 9610 ja talousjohtaja Mikko Koskela, puh. 040 133 4422, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen vuoden 2024 tilinpäätös ja toimintakertomus hyväksytään.

Tampereen kaupungin vuoden 2024 tilinpäätös allekirjoitetaan ja jätetään tilintarkastajien tarkastettavaksi.

Tilinpäätös saatetaan tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen valtuuston käsiteltäväksi.

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Kaupungin tilikauden tulos muodostui 172 584 446,16 euroa ylijäämäiseksi. Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden tuloksen käsittelyä siten, että aiemmin tehdyistä investointivaroista syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 13 339 725,16 euroa, vahinkorahastosta tuloutetaan 147 911,77 euroa toteutuneiden menojen katteeksi ja tilikauden ylijäämä 186 072 083,09 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämä -erään.

Selvitystä talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella ei tarvita, koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertynyttä ylijäämää.

Esitetyt talousarvion toimintakatteen ja investointimäärärahojen ylitykset hyväksytään.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Tampereen kaupungin vuoden 2024 tilinpäätös allekirjoitetaan ja jätetään tilintarkastajien tarkastettavaksi.

Tilinpäätös saatetaan tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen valtuuston käsiteltäväksi.

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupungin tilikauden tulos muodostui 172 584 446,16 euroa ylijäämäiseksi. Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden tuloksen käsittelyä siten, että aiemmin tehdyistä investointivaroista syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 13 339 725,16 euroa, vahinkorahastosta tuloutetaan 147 911,77 euroa toteutuneiden menojen katteeksi ja tilikauden ylijäämä 186 072 083,09 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämä -erään.

Selvitystä talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella ei tarvita, koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertynyttä ylijäämää.

Esitetyt talousarvion toimintakatteen ja investointimäärärahojen ylitykset hyväksytään.

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Mikko Koskelalle ja johtaja Reija Linnamaalle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Asian esittelijä, konsernijohtaja Juha Yli-Rajala lisäsi päätösehdotuksensa alkuun virkkeen: "Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen vuoden 2024 tilinpäätös ja toimintakertomus hyväksytään."

Puheenjohtaja totesi näin täydennetyn päätösehdotuksen olevan asian käsittelyn pohjana.

Perustelut

Vuoden 2024 tilinpäätöksen vuosikate oli 109,0 milj. euroa, mikä kattoi suunnitelmapoistoista 77 prosenttia.

Tilikauden tulokseksi muodostui 172,6 milj. euroa, mikä on 12,2 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi. Ilman Tampereen Vesi Liikelaitoksen liiketoimintakaupan aiheuttamia satunnaisia eriä tilikauden tulos oli 31,7 milj. euroa alijäämäinen, mikä on 12,2 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi tulos. Valtuusto päätti vuoden 2024 aikana talousarviomuutoksista neljässä kokouksessa.

Kaupungin toimintakate toteutui 10,5 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana. Toimintakate toteutui budjetoitua heikompana konsernihallinnon yhteisten erien (19,2 milj. euroa) ja asunto- ja kiinteistölautakunnan (17,0 milj. euroa) taseomaisuuden myyntien siirryttyä. Toimintakate toteutui budjetoitua parempana erityisesti elinvoima- ja osaamislautakunnan (11,6 milj. euroa) sekä yhdyskuntalautakunnan (4,1 milj. euroa) osalta.

Verotuloja kertyi 29,9 milj. euroa vuotta 2023 vähemmän. Muutosta selittää vuoden 2023 verokertymä, kun kunnat saivat vielä alkuvuodesta 2023 verotilityksiä verovuoden 2022 jako-osuuksilla. Valtionosuuksia kertyi 24,8 milj. euroa vuotta 2023 enemmän. Peruspalveluiden negatiivinen valtionosuus pieneni vuoteen 2023 verrattuna 22,3 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus kasvoi edellisestä vuodesta 5,2 milj. euroa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Nettoinvestoinnit (310,7 milj. euroa) kasvoivat 81,5 milj. euroa vertailuvuodesta ja alittivat muutetun talousarvion 47,1 milj. eurolla. Asukaskohtainen lainamäärä kasvoi 277 eurolla ollen vuoden lopussa 3 624 euroa asukasta kohden.

Palkallisten henkilötövuosien määrä vuonna oli 8 336 henkilötövuotta, josta palkkatuetun henkilöstön osuus oli 136 henkilötövuotta. Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion 7,9 milj. eurolla.

Konsernitilinpäätökseen yhdisteltiin 71 tytäryhteisöä, kaksi kuntayhtymää ja 14 osakkuus- tai omistusyhteisyhteisöä. Konsernin tilikauden tulos oli 47,9 milj. euroa ylijäämäinen. Konsernin investointimenot olivat 538,6 milj. euroa ja investointien tulorahoitusprosentti 53. Konsernin 2 448,8 milj. euron lainakanta oli 9 559 euroa asukasta kohden.

Talousarvion toteutuminen

Tilinpäätöksen talousarvion toteumaosa sisältää laskelmaosan, strategiaosan, palvelualueiden, kehitysohjelmien, konsernihallinnon ja taseyksiköiden talousarvion toteumavertailun sekä konsernin tytäryhteisöjen tavoitteiden toteuman. Talousarvion toteumavertailuissa on esitetty valtuuston talousarviossa hyväksymän sitovuustason mukaisten määrärahojen, tuloarvioiden, investointien ja toiminnan tavoitteiden toteumat ja niiden olennaiset poikkeamat talousarvioon perusteluineen.

Toimintayksiköiden talous toteutui pääsääntöisesti muutetun talousarvion mukaisena tai hieman muutettua talousarviota parempana. Merkittävimmät negatiiviset poikkeamat muutettuun talousarvioon nähden olivat konsernihallinnon yhteisten erien 19,2 milj. euron ja asunto- ja kiinteistölautakunnan 17,0 milj. euron toimintakatteiden ylitykset, joiden molempien taustalla olivat myöhempään ajankohtaan siirtyneet taseomaisuuden myynnit. Konsernihallinnon myyntituotot alittuivat Annalan Vuokra-Asunnot Oy:n osakekannan myynnin siirryttyä vuodelle 2025; kaupasta päätettiin kaupunginhallituksen konsernijaostossa 10.12.2024. Asunto- ja kiinteistölautakunnan myyntituottojen alitukseen vaikutti pääosin Tipotien sosiaali- ja terveysaseman myynnin siirtyminen. Lisäksi nettoinvestoinnit ylittyivät asunto- ja kiinteistölautakunnan osalta 2,6 milj. euroa sekä yhdyskuntalautakunnan osalta 5,9 milj. euroa.

Merkittävimmät positiiviset poikkeamat muutettuun talousarvioon nähden olivat asunto- ja kiinteistölautakunnan talonrakennusinvestointien alittuminen 35,2 milj. eurolla sekä elinvoima- ja osaamislautakunnan toimintakatteiden alittuminen 7,2 milj. eurolla.

Valtuustoon nähden sitovien erien negatiiviset poikkeamat talousarvioon (1 000 euroa):

Toimintakate:

Kasvatus- ja opetuslautakunta -11

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, Hiedanranta -13

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Elinvoima- ja osaamislautakunta, Hiedanranta -1
Asunto- ja kiinteistölautakunta, (pl. erikseen sitovat erät) -16 972
Yhdyskuntalautakunta, Hiilineutraaleja tekoja -10
Konsernihallinto, Yhteiset erät -19 165

Nettoinvestoinnit:

Asunto- ja kiinteistölautakunta, (pl. erikseen sitovat erät) -2 561
Yhdyskuntalautakunta, (pl. erikseen sitovat erät) -5 893

Kaikki valtuustoon nähden sitovien erien talousarviopoikkeamat on esitetty toimintakertomuksen kohdassa Olennaiset poikkeamat talousarvioon.

Toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Vuosi 2024 oli Tampereen strategian Tekemisen kaupunki kolmas toteutusvuosi. Kaupunginvaltuusto asetti vuoden 2024 talousarviossa strategian pohjalta lautakunnille ja kaupunginhallituksen alaiselle toiminnalle yhteensä 45 toiminnan tavoitetta. Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitokselle asetettiin kolme tavoitetta. Tytär-yhteisöille asetettiin 92 tavoitetta, jotka tuovat esiin pääomistajan tahdon.

Talousarviossa tavoitteita asetetaan ensisijaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille. Toiminnan tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia, pois lukien tytär-yhteisöille asetetut tavoitteet.

Suoraan kaupunkistrategiasta johdetuista 45 toiminnan tavoitteesta 27 toteutui ja kuusi toteutui osittain. Tavoitteista 12 jäi toteutumatta. Liikelaitoksen kolmesta toiminnan tavoitteesta yksi toteutui ja kaksi toteutui osittain. Tytär-yhteisöjen 92 tavoitteesta 67 toteutui, viisi toteutui osittain ja 17 jäi toteutumatta. Kolmen tavoitteen toteutumista ei voitu arvioida.

Valtuustokauden tavoitteista johdetut, tamperelaisten hyvinvointia koskevat vuositavoitteet toteutuivat osittain. Tamperelaisten liikkuminen ja harrastaminen lisääntyivät liikuntapalvelujen ohjatuissa ryhmissä ja uimahallien kävijämäärät kasvoivat vuoden aikana. Lisäksi 5.- ja 8.-luokkalaisten fyysinen toimintakyky on valtakunnallisten mittaustulosten valossa parantunut. Lasten ja nuorten koetun hyvinvoinnin näkökulmasta on positiivista, että 89 prosenttia tamperelaisista oppilaista kokee olonsa hyväksi koulussa. Kiusaamista ja turvattomuuden tunnetta koetaan kuitenkin kaikilla kouluasteilla esiopetuksesta toiselle asteelle. Hyvää kehitystä on, että sekä kiusaaminen että turvattomuuden tunne ovat joko vähentyneet tai kasvaneet todella maltillisesti viime vuoteen verrattuna. Perusopetuksen oppimistuloksissa lukutaidon osalta heikon tuloksen saaneiden oppilaiden osuus kasvoi 7.- ja 9.-luokkalaisten osalta, kun taas 2.-luokkalaisten osalta kehitys oppimistuloksissa oli myönteistä.

Tampere pyrkii kaventamaan alueiden välisiä hyvinvointieroja ja edistämään tamperelaisten yhdenvertaisuutta. Vuoden 2024 aikana valmisteltiin kaupunkitasoinen toimintamalli kaupunginosien

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

kehittämiseksi ja alueiden eriytymisen ehkäisemiseksi. Kaupunkilaisten yhdenvertaisuuden näkökulmasta negatiivista on, että vuonna 2024 toteutetun turvallisuuskyselyn mukaan kaupunkilaisten huoli rasismista ja suvaitsemattomuudesta on hieman lisääntynyt vuoteen 2021 verrattuna.

Tampereen tavoitteet monipuolisesta ja kohtuuhintaisesta asuntotuotannosta toteutuivat osittain. Kohtuuhintaisia asuntoja valmistui yli tavoitteen (816/716), mutta huolestuttavaa on, että tavoitteen toteutumisesta huolimatta sekä asunnottomien kokonaismäärä että pitkäaikaisasunnottomien määrä kasvoivat. Sosiaalietuksiin ja perustoimeentulotukeen tehdyt muutokset ovat vaikeuttaneet haavoittuvissa olosuhteissa elävien tamperelaisten tilanteita entisestään. Erityisesti perustoimeentulotuen kohtuullisiin vuokratiloihin sopivia vuokra-asuntoja on saatavilla heikosti. Monipuoliseen asuntotuotantoon liittyen pientalorakentamisessa jäätiin sen sijaan alkuperäisestä tavoitteesta (150 pientaloa). On kuitenkin huomattava, että asemakaavoitusohjelman 2025–2029 pientaloalueiden asemakaavoitus keskittyy vuosille 2025–2026, jolloin on ohjelmoitu valmistuvaksi pientalorakentamisen mahdollistavia asemakaavoja.

Kaupunkiympäristön houkuttelevuuteen, liikkumiseen ja kestäväan kaupunkikehitykseen liittyvät tavoitteet toteutuivat pääosin suunnitellusti. Sekä joukkoliikenteen matkustajamäärät että kestävien liikkumismuotojen suhteellinen kulkutapaosuus (sis. jalankulku, pyöräily, joukkoliikenne) kasvoivat, minkä lisäksi Raitiotien Pirkkala-Linnainmaa jatko-osuudesta tehtiin valtuustossa rakentamispäätös. Luonnon monimuotoisuutta edistettiin uusilla luonnonsuojelualueilla ja luontotyyppikartoituksilla.

Tampereen vetovoiman vahvistaminen on keskeistä tulevaisuuden osaamisen ja elinkeinoelämän edellytysten varmistamiselle. Tampereen korkeakouluyhteisö kasvatti houkuttelevuuttaan kansainvälisten opiskelijoiden silmissä. Hakijamäärät koulutusohjelmiin kasvoivat huimat 143 prosenttia vuoteen 2022 verrattuna. Tampere oli myös jälleen Suomen suositteluin opiskelukaupunki. Elinkeinoelämän vireyden näkökulmasta on positiivista, että alueen startup-yritysten määrän kasvoi, minkä lisäksi edistettiin onnistuneesti siruvalmistuksen sijoittumista alueelle.

Tampereen asema kulttuuri- ja elämyskaupunkina on vahva, mikä näkyy kävijämäärissä. Kävijämäärät kasvoivat historiallisissa museoissa, Sara Hildénin taidemuseossa ja Tampereen taidemuseossa. Myös kirjastot, teatterit, Särkänniemi ja Tampere-talo kasvattivat kävijämääriään. Nokia Arenan ja festivaalien kävijämäärät sen sijaan laskivat. Kävijämäärien kasvu osoittaa, että tamperelaiset ja muualta tulleet vierailijat ovat palanneet koronan jälkeen jälleen kulttuurin ja tapahtumien äärelle.

Koko kaupunkia koskevat, organisaation uudistumis- ja toimintakykyyn liittyvät tavoitteet etenivät pääosin suunnitellusti. Tavoitteet esihenkilötyön, henkilöstön työhyvinvoinnin ja työntekijäkokemuksen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

parantumisesta toteutuivat ja hakijamäärät kaupungin avoimiin tehtäviin kasvoivat. Hakijakokemuksessa tapahtui hienoista laskua. Kaupungin toimintojen digitalisoitumiskehityksen näkökulmasta positiivisena voidaan pitää sitä, että asiointi digitaalisessa kanavassa oli vuoden lopussa mahdollista 45 prosentissa kaupungin palveluja, mikä ylitti vuodelle 2024 asetetun tavoitteen (37 %).

Kaupunginvaltuuston tytäryhteisöille asettamista 92 tavoitteesta toteutui 67 ja 17 tavoitetta jäi toteutumatta. Viisi tavoitetta toteutui osittain ja kolmea ei voitu raportoida. Kokonaisuutena tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista 81 prosenttia toteutui kokonaan tai osittain.

Yhteensä 23 yhteisölle asetettiin tavoitteet talousarviossa, joista 14:lle asetettiin myös toiminnallisia tavoitteita. Yhteensä viisi yhteisöä saavuttivat sekä toiminnalliset että vastuullisuustavoitteet. Näitä yhtiöitä olivat Tampereen Energia Oy, Tampereen Palvelukiinteistöt Oy, Tampere-Talo Oy, Tampereen Tilapalvelut Oy sekä Pirkanmaan Voimia Oy. Kaksi tavoitetta olivat kaikille yhteisiä: YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden tunnistaminen sekä hiilineutraalisuustiekartan välitavoite. Nämä kaksi tavoitetta täyttyi 15 yhteisön osalta.

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen tavoitteet saavutettiin osittain. Tavoite liikelaitoksen yhtiöittämisselvityksestä toteutui ja tavoitteet puhtaana käyttövoiman kalustoa ja työkyvyn kohentamiseen tähtääviä toimia koskien toteutuivat osittain.

Lautakuntien ja konsernihallinnon vuosisuunnitelmissa määritellään talousarviossa asetettuja tavoitteita toteuttavia toimenpiteitä, joista raportoidaan lautakunnille kolmannesvuosittain. Vuoden 2024 osalta lautakuntien vuosisuunnitelman toteutumisesta on raportoitu kullekin lautakunnalle huhtikuun, elokuun lopun ja vuoden lopun tilanteesta. Konsernihallinnon taloutta on raportoitu toiminnan ja talouden katsauksissa sekä tilinpäätöksessä. Vuosisuunnitelman 2024 toimenpiteistä on raportoitu ylimmän johdon tavoite- ja kehityskeskusteluissa.

Tiedoksi

Konsernihallinto ja palvelualueet, Reija Linnamaa, Mikko Koskela, Nina Mustikkamäki, Krista Kurppa, Hanna Jääskeläinen, Heini Ruski, Heli Nikander

Liitteet

1 Tilinpäätös 2024

2 Kh 24.3.2025 Tilinpäätös 2024, esitysmateriaali

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 1.4.2025 www.tampere.fi.

Päätös annettu tiedoksi sähköpostilla 1.4.2025.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampere
01.04.2025

Leeni Herrala
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§136

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)